

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

Mulierem fortem!

Irta: S. F.

II.

Az anyaság mai aktualitása.

Ha volt valamikor szükség arra, hogy az anyák megbecsüljék az életnek náluk levő testi és lelki forrásait, úgy akkor van ma!

4. Azt írja Nietzsche a háborúról, hogy „az ember jöra és rosszra erőteljesebben kél ki belőle.” Igaza van egészen! Lehetetlenség is, hogy egy háború, amilyen pl. a mostani, úgy az egyesek, mint a nemzetek belső és külső életébe gyökeres változásokat bele ne vinne!

Nem ismétlek. Hogy mit tett e háború első éve és mit a második a lelkekre nézve, már egyszer ugyanezen helyen vázoltam, ismerttettem. (Közim. f. é. 20, 27. sz.) Tény az, hogy az első év erőteljesen indított ki a jóra, a második pedig erőteljesebben a rosszra!

A társadalmi kulturkezelő, vezető embereinek az erkölcsös, vallásos élet védelése, előbbre vivése, mélyítése körül minden időben megvolt a maga nehézsége. A vad szenvedélyeket, indulatokat, melyekben lelket öldösnek, künn kulturát mergeznek, mindig nehéz volt féken tartani. Béke idején is! De most a háború második felében annál inkább! . . .

Olyan örvendetes és annyira szép jövővel biztató volt, amikor a frontokon kigyúlt ágyuk első füstös fellegének sötétsége rájlesztett a grasszáló szenvedélyekre; amikor összeszalasztotta, meglapította, mint a napfogyatkozás az állatok.

A nap maga bátorító, félelmet seperő fényét a sötétségre még nem öntötte szét. Most is áll a frontok fenyegető, ijesztő ágyús-fellege. Söt hébe-lóba borzalmosságával még magasabbra száll, hogy fenytéseivel annál inkább bejárassa a föld minden országát, az országok minden hajlékát. Mintha az időközönti megnyúlásával azt akarná, hogy a frontoktól tova és erre felé az indulatok nekibátorítását, vakmerő kiindulását visszajessze, visszakergesse. De idehaza már ez sem használ semmit!

A „legénytollatlan” éretlenség brutális módon viselkedik. Az egyik tavaszi Koronagyűlés ugyancsak komoly megfontolással látott utána, hogy a pásztoráció a hatóság felkérésével ezt a fekélyes csunya sebet társadalmi életéből egészen kivághassa.

Nem rég olvastam, hogy az alsó ausztriai helytartó is 200 koronás büntetés terhével próbálja e háborús átok esti kirugásait megszüntetni. (Nálunk sem ártana!) Általános a panasz mindenfelé. S vajjon

hol lehet a baj? Tud-e ezen a maga területén segíteni pl. a Koronagyűlés megszerkesztett memoranduma és a helybeli pásztoráció, vagy ott túl az alsóausztriai helytartó? Tud-e segíteni akkor, amikor az anyák ennyire gondatlanok.

Igaz, hogy a vad indulatok orgiái között rendőri kardokkal szét lehet verni, de ez még kevés. Az egész gyógyítás nem ez. E vad erők helyébe erkölcsi szelidség, finomság kellene. Ilyent pedig külső hatalom kardlapos ereje sohasem nevel! Annál inkább az anyák tűzhelye!

És ha ma ilyen állapotok vannak, nem kell-e szavunkat kétszeres erővel az anyák közé szétküldeni?

Az ok fiait miért szabadultak így el? . . . Hová lett a szép szó, vagy ennek sikertelensége esetén az erős fegyvelem, amely ez engedetlen éretlenségre kíméletlenül reávig nemcsak egyszer, de százszor is, ha kell? Hová lett az anyák szeme, figyelme, okossága, regulás ereje? Isten félelme, mely „az Ő arcának vonásait gyermeke” lelkébe sietve viszi be?

Ugy-e, hogy az ok lelkeit kell felrúgnunk, ha igazán gyógyítani akarunk?! Velük kell megértetnünk, hogy túlenedékenységükkel, gondatlanságukkal, könnyelműségükkel szakítsanak, mert e hanyagságukkal gyermekeikre, a társadalomra, a nemzetre halálos sebeket szór-

A hitélet esődje s annak orvossága.

Ha a háború sem teremt hitéletet, pedig nem teremt, akkor azt nekünk kell megteremtteni, nem a háború, hanem Krisztus segítségével. De hogyan? Hol és mivel kezdjük? A templomban a hit igazságok megmagyarázásával, (felnöttek katechizmusa) s mert felnöttekről van szó, kik ki vannak téve a szellem káros hatásának, azért bizonyítani is kell az igazságot, mert hiszen vannak bizonyítékaink az igazság mellett. Így lehet s kell közölni s megrögzíteni az igazságokat, így lehet az érdeklődést felkelteni, ami különben is megvan: „apologiai előadók asztalát s szószékét zsufoltság megzaporodó közönség szokta körül venni. Itt igazán csak az apostolok hiányán s a munka intézményes rendszeresítésén mulik minden. Valahogy elmaradtunk e téren s a kor haladásával nem tartott lé-

pést a lelkek mindenkori szükségleteinek szemmel tartása.” (M. K. IV.1.)

A felnöttek katechézise lenne a kiindulás, ez lenne az előkészület az egyesületi életre, mert ez igen fontos tényező a lelkipásztori munkában. A télen egy csanád egyházmegyei pappal beszélgetünk erről, s ő azt mondotta, hogy egyesületi élet nélkül nem tudott boldogulni a falujában. Amíg nem volt egyleti háza, addig üres volt a templom, a legjobb igyekezettel sem tudott semmire menni. Ekkor hozzáfogott a munkához egyleti uton, az iskola és templom közé építettett egy hatalmas egyleti házat, mint összekötő láncszemet. Megmozgatta, felkavarta az egész falut, ugyszólván az egészét belevonta az egyesületi életbe s most saját bevallása szerint az egész falu 95 százaléka az ő pártján van, ragaszkodnak hozzá, hallgatnak szavára, vasárnap két mise van, mindig megtelik a templom. Azt mondotta nekem, hogy az egyleti ház bizonyos szempontból — a hitélet megteremtése

szempontjából — fontosabb, mint a templom. Állítását igazolják a tények, tapasztalatból mondotta. Az egyleti ház segítségével, közvetítésével nyerte meg a hívőket a templomnak. Iskola, egyleti ház, templom, lépcsőzetesen következnek, az egyleti ház tölti ki az ürt, ami az iskola és a templom között fennáll.

Az egyesületi életbe bele lehet s kell vonni az egész falut, kezdve az ismétlődő iskolásoktól. Amint Mihályfinál olvasom: „Az ismétlődő iskolások erkölcsi és vallási életének leghatásosabb védelmezői a Mária-kongregációk, ifjúsági egyesületek s különféle vallási társulatok.”

A legények csoportosíthatók ifjúsági egyesületekbe, a leányok, asszonyok Mária-kongregációkba, a férfiak népszövegetbe. Az egyesületi élet van hivatva arra, hogy a meggyőződéses hitéletet fejlessze, az egyesületi életben lehetne a vallásban elméletileg és gyakorlatilag kiképezni a hivatott. Bangha B. is azt írja, hogy napjainkban „terjeszteni kellene a hitvédelmi

Oberbauer A. Utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41.

A legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek ruhák, zászlók, stb. gyára — Arjogyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

nak! Őket kell felemelnünk elhagyott hivatásuk magaslatára. S ha a romlott fiatalokra kezük szigorú, gondos anyák teszik, akkor ezek egyszersmind így a pásztorációnak, mint a hatóságnak is jobb kezei. Ők a mi munkánknak eredményhez juttatói!

A rend és fegyelmetartó anyák segítségével tudjuk egészen kigyógyítani a front mögötti világ esztelen ifjúságát. A vad indulatok letörése, csakis így fejlődhetik szelidebb erkölcsiség, erény!

Mulierem fortem! — olyan asszonyt, anyát minden gyermek mellé, akinek szive mellett nem juthat romlásba semmi kultur-érték!

Olyan anyákat minden felé, akik gyermekeik minden lépését szemmel kísérik! Akik a meglátott vadhajtságok mindjárt simitanak, de ám vágnak is és úgy, amint szükséges! Sőt tépnek is és pedig gyökerestől! Csak ilyen anyák révén érheti el úgy a memorandum, mint a helytartó is az igazi szép célt! Hisz mit ér a mi balzsamunk, ha az anyák kezéből erre méreg hull?

5. Szomorú dolog az is, hogy e háború két esztendeje sok drága lélettől fosztotta meg a magyar nemzetet.

Az egyszerű szántó-vető ekéjétől, az iparos-kereskedői-hivatalnokai osztály dolgozó asztalaig át a nemzet kulturájába még intenzívebben belenyúló magasabb értelmiségű pályák szónokai (papok, képviselek), írói, paedagógiai (tanári, tanítói) katedráig sok dolgozó kézbe nem kerül vissza a karddal kicsérelt munkás eszköz s sok akkor nem esendül fel újra a kultura lendületes szava. S kiknek szívei hathatnak oda, hogy a nemzet testén ezek a súlyos sebhelyek egészen kiüljanak? Kik nevelhetnek e hézagok helyekre olyan erőket, akik a nemzet kulturájának eme-

lésébe munkás komolysággal fektetik bele egész lelküket?

„Die Mutter schenkt und erzieht dem Vaterland Söhne, der Kultur Bahnbrecher, dem Stande Führer, der Religion Priester — írja Heinen — in ihr liegt die Zukunft von Volk und Menschheit beschlossen! Az anyák tehát az egész kulturvonalon a nagy hiányok egyedüli kipótlói! . . .

A megsebzett nemzet minden reménye itt is csak az anyákban lehet! „A magyar anyák termékenységében van a magyar jövő. De egyszersmind a magyar anyák gondatlanságában van megírva gazdasági és politikai balsorsunk” — egészen kulturánkkal együtt! Nem súlyos szavak-e ezek?

6. Lehet-e az anyaságon ennél nagyobb felelőség? Jöhet-e e nemzetre nagyobb veszedelem, mint mikor az ő anyái anyaságukról e súlyos felelőséget léha lélekkel elvetik? Vagy amikor szentélyükbe a bűn mocsarát beengedik? (Háborúhozta rákbetegség!) Nem a nemzet torkát fojtogatják-e azok, akik „egykes” és „semmitkés” szektákban anyaságukkal rítúlvizszoálnak? Akik az élet szálainak megérzett fonódásaira a gyilkos kezeknek hártalan raffineriával machináló durva eszközeit vetik?

És e súlyos bajokat manapság ugyan le lehet-e tagadni?

„Die Familienkultur geht zugrunde und mit ihr eine Unsumme der köstlichsten seelischen Werthe, die Volksvermehrung geht zurück und mit ihr die Spann- und Expansionskraft des Volkes!” — panaszkodik Heinen könyvének (Mütter!) azon fejezetében, amelyben a tünező anyaságról értekezik! És ez a panasz — általánosítás nélkül! — sajnos a miénk is lehet!

A „Sexualtrieb” (ein Augenblickstrieb!) lázas hulláma modern huncutsággal bizony sok helyen játszik, de a „Mütterlichkeits-

trieb” („Schrei des Herzens nach dem Kinde“!), ez a lelki vágyódás a maga szép mása után, ez nálunk is minél tovább, annál kevésbé dolgozik!

Az ilyen anyák nemzetünknek nem méregkeverő? . . . Nem koporsószegezői?

S lehet-e csodálkozni, hogy ha a pásztoráció, az iskola, a különféle szociális egyesületek, intézmények, akciók, a hatóságok rendeletei, amelyek mindannyian a társadalom zavaros, szennyes befakadásait akarják lecsapolni, igen sokszor alig tudnak valamit elérni? Máskor megakadnak, mert a háttérben ilyen merész visszacsatornázói vannak! Amig a társadalomnak nem lesznek anyaságukat az eszmények magaslatán tartó, egészséges lelkű anyái, addig nem fognak megszünni a közélet inficiálódásai, elmérgesedései.

Mi a társadalom testén a sebeket egymástán gyógyíthatjuk, de azt, hogy a begyógyított mellé mindjárt újabb és rútabb né hasadjon fel, csak a lelkiismeretes, becsületos, szépségeiben termékeny, gazdag lelkű anyák kooperáló kezeivel érhetjük el! Ezért kellene ezeket nekünk!

Mulierem fortem. — minden tűzhely mellé! Erős asszonyt tehát, akinek a lehetete is tisztit, nemesít! Aki nem földeli fel családi szentélyének szentségi pecsétjét!

„Ahol a nő, ott a győzelem! — (Bebel). Főképpen ha anyákról beszélünk. „Von ihnen muss die Regeneration eines Volkes ausgehen!” (Heinen) — tehát ha egy nép újja akar születni, szülessenek előbb újja az ő anyái! . . . Nekünk ez ujjászületésre óriási nagy szükségünk van, mert ha meg nem járulunk s így haladunk, nem a fronton, hanem a front mögött veszítjük el a háborút!

„Ha Krisztus nincs jelen, hogy a fészket és a kisdedeket őrizze, aggodalom fog

tudást, — hitbéli ismeretet — sajtó, előadások, iskola, szöszék, egyesületi élet által. A vallási talpraállítást szorgalmaznia kellene az egyesületi életnek is, sajnos, itt ismét hihetetlenül elmaradtak nálunk az állapotok, pedig egészen bizonyos, hogy ma a szervezkedésben van az erő, a keresztény tábor nem annyi hívőből áll, amennyit a megkeresztelt anyakönyvébe bevezetnek, hanem amennyit egyesületeinkben, a kath. együttérzés s együttélés ezen organizmusainak megszervezünk s ami életünk eleven részeseivé tesszük.” (M. K. IV.1.) A velünk való együttérzésre s együttélésre az egyesületi élet útján vezethetjük a híveket, mi pedig együttérzünk, együttélünk az evangéliummal s így a velünk való együttérzés s együttélés az evangéliummal való együttérzés s együttélés is lesz egyuttal, s ez a cél amit el akarunk érni. Az t. i., hogy az evangélium hassa át a hívek egész valóját, hogy az evangélium aranyzállai szőjjék át egész életüket, hogy annak élte-tereje irányítsa cselekedeteiket, úgy az egyeseket, mint az egész falujét, hogy szíve együtt verjen a papéval s így az evangéliummal, mert hisz fölteszük, hogy a papé együtt ver az evangéliummal, hogy a luz mundinál mindig kéznél van a lámpás, . . . et oleum secum, hogy a szőlővessző mindig össze van törve a szőlővel, mert előbb jó voltam magammal.”

(Elm. 479. b.) Ez volna a cél, az evangéliumos élet, hisz ezért jött Krisztus, ezt hozta: „ut vitam habeant, et abundantius habeant.” Ezt a hőséges életet kínálja kínálja Krisztus, ezt akarja az Ő evangéliumával, az evangélium pedig mindenkinek szól — docete omnes gentes (szellemileg), szegényeknek: „pauperes evangelizantur.” „Az egyesületi életnek volna a feladata, hogy az evangéliumot közelebb vigye a lelkekhez, vagy ha úgy tetszik a lelkeket közelebb hozza Krisztushoz, hogy megtanítsa őket élni az evangélium szellemében. Az egyesületi életnek szükséges segédeszköz bőségesen áll rendelkezésre, hisz meg van az egyesületi életnek hatalmas, nagyszerű programja, irodalma, megcsinálták, kidolgozták s megvalósították ragyogó eredménnyel a németek, a magyarok jönnek most vagy földítésben vagy eredetiben. Megvannak a segédeszközök, könyvek, füzetek, folyóiratok, újságok amelyek mintegy feloldva, felaprítva, mintegy megrághva az evangéliumot, példák, hasonlatok segítségével a megfelelő adagolásban nyújtják a híveknek, a meglévő intelligenciához alkalmazkodva.

De talán falun nincs talaja az egyesületi életnek? Ha valaki hosszas kísérletezés után meggyőződve az eredménytelenségről állítaná, akkor elhiszem, de így kénytelen vagyok el nem hinni. Hiszen most a falu is megmozdult, sokat veszített

konzervatívusából, vannak szellemi igényei a falusi népek is; a kultura elől nem lehet izolálni a falut, de nem is szükséges, csak hogy a kultura gyümölcsét meg kell válogatni, hogy ne habzsoljon össze mindent, csak a nekivaló után nyuljon. Ha nem tesszük meg mi a válogatást, akkor ráveti magát a falura az ellentábor, amely a „Krisztus-kultura ellensége, amelyről a „Magyar Kulturá”-ban olvasom, hogy mármár szegyenkezés nélkül, sőt fenyegető hangon dolgozza ki programját a háború utáni fosztogatásra szítja a reakció tüzét, nem a haza ellensége, hanem a keresztény Magyarország ellen.” Nekünk is programot kell kidolgozni s „csak akkor végzünk egész munkát, ha mindenkit szervezetekbe, eleven életet élő egyesületekbe tömörítünk.” A programban tehát főhelyet kell juttatni az egyesületeknek, ha azt akarjuk, hogy legyen az evangéliummal együttérző-s élő táborunk. Ez lenne az egyesületi életnek ragyogó célja, amit kitűznie maga elé. Ezután jönne a másodrendű cél, a földi jólétet előmozdító munkásság, a szakoktatás, a különféle szövetkezetek, azután jönne a szórakoztatás, hisz egyik célja az egyesületi életnek, hogy a társas élet örömeiről is gondoskodjék, kellemes időtöltést nyújtson. Az említett csanádi pap most is rendezett be s fényesen bevált amint mondotta. Sok minden ajánlja, sőt követeli az egyesületi éle-

el; a haza jövője miatt rettegek!" (Didon). Méltán is! Az Istentelen anyák a Hindenburgok és Mackensenek fényes győzelmeit is sírba szállítják! . . .

A Gazdaszövetség irja:

A paraszt. A háború előtt azt sem tudtuk, hogy léteznek, legalább nem igen törődtek vele. Azóta beszélnek róla. Hirdetik erényét, dicsérik szívósságát, legtöbb esetben azonban nem tesznek érte semmit és eleve lehet látni, hogy ez a mostani lelkesedés, ha egy pár ember szónoyegen nem tartja ezt a kérdést, mihamar el fog lobbani, nem hagyván maga után semmi fogható.

És amint társadalunk kiválóbb tagjai is keveset törődtek a föld művelőjével életükben, ami szinte még csodálatosabb, keveset törődnek vele halálukban is. Év-ről-évre szaporódnak ugyanis azok a milliók, amelyeket egyes gazdag és jószívű egyének különböző jótékony egyesületekre és hazafias célokra szoktak hagyományozni. Ezek között azonban alig tudunk felfedezni egyet is, amely tekintélyesebb összeget képviselve bizonyítaná, hogy vannak ebben az országban és társadalomban olyan egyének, akiknek igazi érzékük van a nemzet életbevágó érdekei iránt s akik a föld művelőjének bizonyára nem könnyű sorsát hagyományokkal szebbé és jutalmazóbbá igyekeznek átalakítani. Még nagynevű arisztokrata családok ivadéka is, akik büszkék váraikra, kastélyaikra és a predikátumra, mely innen, vagy onnan való származásukat jelzi, legritkább esetben emlékeznek meg arról a falúról, amelynek nevével ékes az ősi családi címer, amelynek fényéért olyan sok mindenre volnának hajlandók. Ilyen körülmények között nem mulaszthatjuk

el, hogy reá ne utaljunk arra, ami Franciaországban történt és ami ott is feltűnés számba megy. A francia akadémia örökös titkára, Lamy 500.000 frankot hagyott olyan francia katolikus hitű paraszt családok felségítésére, akik szegények, de hívők, erkölcsösek és gazdagok gyermekükben. Az évi kamat 25.000 frank, amit egy összegben is ki lehet adni akkor, ha különösen érdemes pályázó akad. Vajjon fog-e találkozni ennek a francia példának magyar utánozója?

H I R E K.

— **Főpásztorunk** július 14-én d. u. fél 3 órakor hivatalos ügyek elintézése végett székhelyéről Budapestre utazott.

— **Személyi hírek.** Palikó Ferenc al-esperes lett; Sándor Imre ujmisés Gyergyóremetére, Adorján Károly ujmisés Ditróba küldetett káplánnak, Zombory László dr betegsége miatt ideiglenesen szabadságoltatott és helyébe Sass Antal kolozsvári káplán küldetett a Státusba.

— **Lelkigyakorlatok.** A gyulafehérvári irtalmatlan nővérek a múlt héten tartották szokásos évi lelkigyakorlataikat itdó. P. Kostyalik János S. J. vezetése alatt.

Ugyancsak P. Kostyalik vezette az újabb káplánok és hitoktatók lelkigyakorlatait is, kik motu proprio jöttek Gyulafehérvárra, hogy részesüljenek az exercitiumok kegyelmében. Jelen voltak: Karda Ferenc, ifj. Kicsid Géza, Solym Béla, Radványi József, Petres Kálmán, Veress Ernő, Sáros Sándor, Cincok János, Fazakas István, és csatlakoztak még Rakk József plebános, Lestyán József hittanár. A lelkigyakorlatok ideje alatt a konferencia beszéldeket dr. Szentiványi Róbert teol. tanár tartotta, az elmélkedések anyagát pedig P. Kostyalik készítette elő.

tet, itt meg kell említenem azt is, hogy az egyesületbe olyanok is benéznek, eljőnnének (hosszú téli esteken bár) kit a templomba nem kapunk meg, vagy csak ritkán. No de nem szándékom mindent elmondani, hanem még azt meg kell említenem, hogy ezen a téren — mondja Bangha — „hihetetlenül elmaradtak az állapotok.” No de nálunk mások a viszonyok. Mi szegények vagyunk, nincs pénzünk a nép zsiránéllunk stb. Én azonban úgy gondolom, hogy az egyesületi étellel rá lehet nevelni arra a szükséges intelligenciára a falusi népet, hogy értékelni tudja a papnak a munkáját. Ha eddig ránevelték volna erre az intelligenciára, akkor azt hiszem a kepe is vesztett volna epéjéből. Amidőn az evangélium mostoha sorsát látom falun, amidőn ilyeneket hallok: „én a papnak semmi hasznát sem veszem”, „mit adnak a templomban” stb., nem itelem el az egyszerű népet; nemcsak ő a hibás, hanem a másik részről is történt mulasztás, sok jóakarát nem nyert irányítást, az evangélium után való sok sóvárgás s éhség nem nyert kielégítést.

No de mintha hallanám az állandó refrént: a kepe megölje az efféléknek, minden ilyen irányú működés kerékkötője. Szóval a kepe az oka. Ez az állandó dorong, amellyel mindent ledorongolhatónak tartanak. Igaz, hogy nehéz dolog a kepe, magam sem pártolom, nem fogok megvál-

tása ellen szavazni. Igaz, hogy kemény a talaj, amelyet fel kellene szántani a hitélet magvai számára, igaz, hogy a kepe is segít a talajt keményre tapodni, de mégis — szerintem — mindent a kepeire fogni nem lehet. Nem, mert ha a természet még a kősziklán is termőtalajt terem, a fenyő a Perkőn a vékony földrétegen kicsikarja a természetből az életet, vajjon ne volna az lehetséges Krisztus evangéliumának, Krisztus kegyelmével a kepe dacára is termékenyebb talajt teremteni. Hogyne volna! Csakhogy ki kell csikarni az életet az evangélium számára, ezért az életért küzdeni kell. Én hiszem, hogy a küzdelmes munkának megvolna az eredménye. A nép látna a kemény munkát, amely érte ioly, s a végén szívesebben, könnyebben róna le tartozását. Nem azért beszélek így, mert még nem volt részem benne, hanem azért, mert tudok esetet arra amit állítok, ilyenformán szabad állítanom, hogy a kepe veszt epéjéből. Nekünk pedig a kepe megváltásáig is meg kell ragadni minden eszközt amivel az élet elvegyük ennek a kényes ügynek, hogy az evangélium ügye ne szenvedjen oly régóta, anyuyit miatta.

Ha a hitéletet akarjuk megteremteni, ha tényleg akarjuk a vallási talpraállítást megcsinálni, akkor az egyesületi élet fölött nem térhetünk napirendre, mert ha napirendre térünk fölötte, akkor a leg-

— **Prímicia.** Kirrály Pál Freiburgban végzett, ujmisés pap, f. hó 9-én tartotta első szentmise áldozatát Sepsiszentgyörgyön. Manuductora és szónoka Székely Károly esp.-plebános volt.

— **Adomány.** Balog Ignác szárazpataki plebános 40-éves papságának emlékére 200 koronát adományozott a sepsiszentgyörgyi Sancta Mária hadiárvahnak. Halás köszönet érette!

— **A börgyár részvénytársasság** — Gyulafehérvárt, legutóbbi közgyűlésén 5000 K. alapítványt tett a hadiárvak javára. Az alapító levél elkészítését Héjja Kálmán egyházmegyei központi pénztáros vállalta magára. A szép alapítványhoz szívből gratulálunk.

— **A háztartási fémek rekvirálás** a katonai igazgatás nemsokára megkezdí. Erre nézve egy igen praktikus gyakorlati tájékoztató könyvecskét irt ilenczfalvi Sárkány Oszkár hovédelmi miniszteri titkár, a hovédelmi miniszterium fémrekvirálási ügyeinek referense. Könnyen áttekinthető könyvecskéjében a következő kérdésekre ad tájékoztatást: Mik azok a fém tárgyak, melyek rekvirálás alá kerülnek és kik kötelesek azokat beszoigáltatni. Milyen fém tárgyakat nem kell beszoigáltatni. Hogyan történik a fém tárgyak átvétele, továbbá az értük járó térítés megállapítása és kiizetése? Miféle

NESTLÉ-FÉLE
CSECSEMŐK GYERMEKLI SZT
gyermek és lábadozóknak legjobb tápláléka gyomor- és bélbetegségek után. Mindenkor kapható.
Próbadozót és tanulságos orvosi könyvecskét a gyermek nevelésről teljesen díjlanul küld a Nestlé-féle gyermekliszt társaság Wien I., Biberstrasse 18 e

többet ígérő eszközt nem ragadjuk meg a legbiztosabb szerhez, a leghathatósabb orvossághoz nem nyulunk, amellyel Krisztus felé terelhetjük a népet, s akkor az eredményben sem bízom, akkor lesz az evangélium továbbra is „a gyászoló Krisztus öröksége.”

Ha nem akarjuk továbbra is „gyászolni — szomorodni” látni a krisztusi örökséget, ha nem akarjuk „haldokolni” hagyni a kereszténységet, akkor nyulunk a kínálkozó eszközök után s siessünk segítségére.

Indítványozom, hogy a vasárnapi homiliákat tegyük félre s helyette vezessük be minden vonalon a katechezist, a ker. tanítást.

Indítványozom továbbá, hogy az egyesületi élet szerepében minden koronagyűlésen, képezze megbeszélés tárgyát, hogy az egyes részletkérdéseket együttesen megvitathassuk, hogy együttesen közös munkaprogrammot állapíthassunk meg, természetesen keresztilyelhetőt s azt végyük is keresztily.

Felvettem a gondolatot, hogy foglalkozzunk, hogy megbarátkozzunk vele, mert érdemes foglalkozni, megbarátkozni az egyesületi élet gondolatával, megvalósítani pedig — szerintem — ugyancsak érdemes.

büntetésben részesülnek azok, akik fémtárgyaikat be nem szolgáltatják. Hogyan történik a fémtárgyak önkéntes besolgáltatása és mik az előnyei az önkéntes átadásnak? Hogyan gondoskodott a katonai igazgatás a rekvirált háztartási fémelemek, más anyagú edényekkel való pótlásáról? A könyvecske a Szent-István Társulat Budapest kiadásában jelent meg és kapató a Püspöki Lyceumi nyomdánál Gyulafehérvárt. Ára 80 fillér.

— A Majláth-alapra a nagyági plebános és buzgó hívei 270 K.50 fill. gyűjtöttek. A gyűjtésben Celler, Klotild és Horváth Juliska dícséretes buzgalommal fáradoztak. Lőrincz Ferenc 10—10 koronát küldött a saját nevében és 5—5 koronát a Szent Antal persely nevében a 3 alapra; együtt 45 koronát.

A Majláth alap április 3.-tól június 30.-ig kamatozott 9.19 koronát, jelenlegi összeg (jul. 12-én) 2228 K.50 fill. A nemzeti fogadalmi templom negyedévi kamata 2 K.04 fill., jelenlegi összeg 382 K. A kárpáti templom alap negyedévi kamata 2 K. 62 fill., jelenlegi összeg 505 K.

A három alapra eddig begyűlt összesen 3115 K.50 fill. Mindenesetre szép kezdetnek szép lesz a folytatása is.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

„Pax“ villa Szováta. Azt nem lehet mondani, hogy „ok nélkül imádkozik valaki“ Mindig van okunk imádkozni, most pedig kétszeresen. Hogy sokszor eredmény nélkül imádkozunk, legalább látható eredmény nélkül, ez sajnos gyakori eset, de ennek is mi vagyunk az okai, mert vagy nem állhatatosan, vagy nem bizalommal imádkozunk, vagy pedig, amit kérünk lelkünknek nem lenne hasznos.

Mikor lesz béke? Azt ép úgy nem tudjuk mint Ön. Jóslásokra nem vállalkozunk sem béke híreket nem közlünk. Annyit azonban mondhatunk, hogy amíg az igazi keresztény szeretet mély gyökeret nem ver a szívekben, igazi békét alig remélhetünk.

Vitatkozó. Ön azt írja, hogy „a mai háború a vallás szütyene.“ Ön is ugy tesz mint a rossz gyermek. Eltöri a poharat és másra fogja. A vallás soha sem tanította, hogy gyilkold meg ember társodat. A vallástalanság igen. Most a hitetlenek, a vallástalanok felidéztek a háborút és látják annak borzalmaikat, szeretnék a vallás, de különösen az egyház nyakába varrni a háború szütyenét. Ha az emberek mind hallgattak volna az egyház szavára, ma nem volna ez a rettenetes vérontás. Vagy talán az olasz szövetséget is az egyház feje vitte be a háborúba? Erre kérünk őszinte, becsületes feleletet.

Nem közölhetők: Egy pohár víz. Nagy a hőség. Béke galamb. A haldokló fogoly. Levél jött a messze földről.

Pályázati hirdetés.

A Székelyudvarhelyi V. kerületi (szombatfalvi) róm. kath. kántortanítói állásra f. évi július 31. határidővel pályázatot hirdettek.

—Javalmazás: Helyi járulékokból és államsegélyből 1200 kor. alapfizetés, eset-

leg magasabb javalmazás az 1913. XVI. t.c. alapján államsegélyből. 2

Kötelessége: 1. Az osztatlan, vegyes iskola vezetése. 2. Az összes kántortanítói teendők végzése, melyek részletezve a plebánián megtekinthetők.

Szabályszerűen felszerelt kérvények Pál István apátplebánoshoz Székelyudvarhelyre küldendők a fenti határidőig.

Személyes megjelenés a f. évi augusztus 13-án d.e. 9 órákor megtartandó próbára kivánatos. Próba után a választás megejtendő. Próbára jelentkezők utiköltségben nem részesülnek. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó.

Székelyudvarhely V. ker. (szombatfalvi) 1916. július hó 1.

Pál István, plebános.

Meghívó!

A „Börgyár részvénytársaság Gyulafehérvár“

az 1916. évi június hó 25-iki közgyűlésen

hozott határozat alapján,

1916. év július hó 30-án, délelőtt 11 órákor, a Kereskedelmi bank részvénytársaság Gyulafehérvár pénzügyi helyiségében

RENDKIVÜLI KÖZGYŰLÉST

tart, melyre a t. részvényeseket*) tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az alapszabályok módosítása.
2. 3 igazgatósági tag választása 2 évi időtartamra.
3. Felügyelő-bizottsági tag választása azon esetben ha az igazgatóságba felügyelő-bizottsági tag választatnék be.
4. Esetleges indítványok. **)

*) Az alapszabályok 18. §-a értelmében a t. részvényesek felkéretnek, hogy részvényeiket a szavazati jog gyakorolhatása céljából 3 nappal a közgyűlés előtt a „Kereskedelmi bank részvénytársaság Gyulafehérvár“ pénzügyi helyiségében letéteményezzék.

***) Az alapszabályok 28. §-a értelmében csak oly önálló indítványok tárgyalhatók, amelyek legalább 15 nappal a közgyűlés előtt az igazgatóságnak be lettek jelentve.

Gyulafehérvár, 1916. év június hó 20-án.

Az igazgatóság.

FLEMMICH A. FIAI

sima és mintázott selyemszövetek mechanikai szövődéje

WIEN,

Alapítva 1838.

GYÁR:

VI., Webgasse 43.

600 alkalmazott.

Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpitszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

dus választékban, mindenféle és ókeresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árban történik

Miseruhák javítása elvállaltatik.

Költségajánlat díjmentes.